

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نیاښد تن من مباد
بدین بوم ویر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

سیاسی	Political
-------	-----------

دپلوم انجنیر خلیل الله معروفی
برلین، ۱۵ سپتمبر ۲۰۰۹

پورتال "سه دال" و یک "پخته بر"

چیستان چیستان چیست؟؟؟

کابلان ارجمند بمانند همه مردم مناطق دیگر وطن عزیز ما، فرهنگ خاص خود را داشتند، که آرزومندم از سه و نیم دهه پر "لیل و نهار" جان سلامت بدر برده و هنوز هم اثری از آن مانده باشد. یکی از سرگرمی های مردم کابل در زمستان، چیستان گوئی و افسانه گوئی بود. اهل خانه شبهای دراز زمستان را تا پاسی از شب بیدار مانده و در حالی که بساط میوه خشک بر روی صندلی هموار می بود، به قصه خوانی، افسانه گوئی و چیستان گوئی میپرداختند. و چیستان هم انواع زیاد داشت. یک نوع آن طوری بود، که مثلاً شخصی یا خانواده و فامیلی را در قالب "معمی" مطرح کرده و به میدان می انداختند. و چیستان گوی چنین آغاز میکرد:

چیستان چیستان چیست، در خانه کیست، ...؟ بعد شنوندگان برؤیت نشانه ها، چیستان را حل میکردند.

حالا با پیش کشیدن این تمهید، به طرح و حل چیستان میپردازیم.

چیستان:

چیستان چیستان چیست، در خانه کیست؟؟؟ چیست آن وبسایتی که متشکل است از سه "دال"، بعلاوه یک "پخته بر"؟ یعنی چه؟؟؟ یعنی وبسایتی که از مخفف سه کلمه ای ساخته شده باشد، که حرف اول هر کدام "دال" باشد و یک دانه "پخته بر" هم ور سره؟؟؟

حل:

این چیستان میتواند حل های متعدد و بی شماری داشته باشد، مثلاً از ترکیبات سه گانه ذیل ساخته شده باشد:

– دل – دین – دولت

– دارا – دولتمند – دارنده

– درمانده – درپچال – دردمند

– داو طلب – دو بالا – دعوا جلب

– دیوات – دفتر – دیوان

درک درد دردمندان

– دشت – دریا – دمن

– دل دزد و داره مار

- دی - دیو - دَد ؛ مثلی که حضرت مولانای بلخی ثم رومی، فرمود :

دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر کز دیو و دد ملولم و انسام آروست

شاید ازین سیاق جوابات بسیار به میدان آید، ولی جوابی که باید گفته شود، چیز دیگر است:

خداوند همکار گرانقدر پورتال "افغانستان آزاد - آزاد افغانستان"، شاعر آزاده، دلسوز، حقیقت گوی، راسخ العقیده و درست پیمان، جناب "نعمت الله مختارزاده" را خیر دهد، که ضمن منظومه گیرا و مطابق به واقع خود، زیر عنوان **"دیگ دلدۀ و دال"** جواب چیستان ما را داده اند. (رجوع گردد به آرشیف جناب "مختارزاده" در پورتال "افغانستان آزاد - آزاد افغانستان" زیر کلیشه "درس ادب")

به راستی اگر جنابشان به مدد نمی رسیدند، من سرگردان و احتمالاً خوانندگان ارجمند پورتال نیز، چقدر می گشتیم و می گشتیم و هی میدان و طی میدان و خار مگیلان گفته، دشت و کوه را زیر پا می گذاشتیم، تا معنای این "چیستان" را دریابیم؟؟؟؟

عجیب ترکیبی، "دیگ دلدۀ و دال"!!!

یعنی چه؟؟؟ یعنی که متصدیان پورتال **"دیگ دلدۀ و دال"** در بادی امر (منسوبان **"دیگ دلدۀ و دال"** توجه فرمایند، که **"بادی"** درینجا در معنای **"ابتداء"** و **"بدو"** و **"آغاز"** استعمال گردیده است، و نه در معنای **"پیکر موثر"**. و نیز **"بادی"** عربی را با **"بادیه"** دری مغالطه نفرمایند، که در آن آب گیرند، تا از آن مثلاً در پختن **"دلدۀ"** و **"دال"** استفاده گردد!!!!) در یک **"دیگ دلدۀ"** میپزند و در **"دیگ دیگر دال"** و بعد بقدرت خداوند جل علی شأنه، هردو را باهم مخلوط و به اصطلاح کابلیان ارجمند **"کچری قروت"** میکنند. مه میگم صد آفرین بر درایت روشن متصدیان دراک، صائب الرأی، روشن ضمیر و با تمیز **"دیگ دلدۀ و دال"** که از لغت **"باهمی"** آنقدر بهره برده اند، که حتی **"دلدۀ"** و **"دال"** را نیز باهم تناول میفرمایند. این را میگویند، **"همبستگی"** و **"همسوئی"** و **"همنظری"** و **"اتفاق رأی"** متصدیان **"دیگ دلدۀ و دال"**. و رحمت خدا بر استاد ایشان که چنین شیوه مؤثر و عملی را برایشان نشان داده است!!!! چون آن خدایامرز همیشه برایشان میگفت، که اگر **"دلدۀ"** و **"دال"** را جدا از هم، نیز تناول فرمایند، در شکم شان خود بخود مخلوط میشود و ازین چه بهتر، که کار شکم بیچاره و بی هنر پیچ پیچ را آسان ساخته و از همان آغاز کار، هردو را باهم به اصطلاح ایرانیان **"قاطی"** میل فرمایند!!!!

حالا که معما و چیستان حل گردید، خواننده ارجمند حتماً سؤال خواهد کرد:

ماروفی صایب!

وقتی چیستان **"سه دال"** را اینطور قشنگ تشریح کردی، چه میشود که بر ترکیب **"پخته بر"** هم نور و روشنایی بیفگنی، تا معما کاملاً حل گردیده و ما را نیازی نیفتد، تا در هر کوی و برزن بدنبال معبر و مفسر و محلل بگردیم؛ (**"معبر"** یعنی **"تعبیر کننده"**، **"مفسر"** یعنی **"تفسیر کننده"** و **"محلل"** یعنی **"تحلیل کننده"**)؟؟؟؟

در سیستم اوزان قدیم کابل، **"سیر"** داشتیم، و **"چارک"** و **"پاو"** و **"خُرد"** و **"مُقال"**. یک **"سیر"** کابلی معادل **"شانزده پاو"** و هر **"پاو"** متشکل از **"چهار خرد"** و هر **"خرد"** معادل **"۲۴ مقال"** بود. **"ربع خرد"**، یعنی **"شش مقال"** را یک **"پخته بر"** مینامیدند. مثلاً میگفتند: **یک پاو و یک پخته بر، یا یک خرد و یک پخته بر، یا سه پخته بر.**

با روی کار آمدن سیستم متریک، قصه اوزان و اکیال قدیم و بومی، مفت گشت و کس حالا حتی با نام آنها هم آشنائی ندارد. حیف که با آمدن فرهنگ فرنگی، بسا ارزشهای فرهنگی و سنتی ما پامال گشته و به باد نسیان سپرده میشوند!!!

خوب حالا بیائیم و ارتباط **"پخته بر"** را با **"دیگ دلدۀ و دال"** تفسیر و تبیین و تشریح کنیم:

از چار روز بدین سو در زیر کلیشه **"تلویزیون های افغانی"** پورتال **"دیگ دلدۀ و دال"**، یک خط روان در جریان است و آن چنین است:

« افتتاح بخش جدید تلویزیونی افغان جرمن آنلاین را به شما تبریک میگوئیم. برای تماشای آن لطفاً بالای لینک آگی او تی وی کلیک نمایند. »

مه میگم بجیش پیر کتی ازی زورآوری!!! کاش این امر **"خجسته"** را به **"خود تان"** تبریک میگفتید، چون این شماست که به چنین **"دست آورد"**ی نیاز دارید، و نه خوانندگان و تماشاچیان که صدها تلویزیون **"خدا خوب کرده"** را بگذارند، و **"تی وی"** **"نیم تَک"** شما را تماشا نمایند.

"دیگ دلدۀ و دال" حالا نام خدا یک **"پخته بر"** بالا شد و **"تلویزیون"** پیدا کرد!!! مثلی که وجیزه **"داری دارم"** را شنیده اند و یا شنیده اند، که **"علی آباد"** هم شهر است؛ واقعاً که چنین بوده است و ما نمیدانستیم!!!!

سایت "دیگ دلدۀ و دال" که در رقابت با وبسایت های موقر و باتمکین عقب مانده و بلکه از عقب هم "چار ناخون" عقب تر مانده است، یکرنگ در فکر "ابتکارات ظاهری" و "ظاهر فریب" است!!!!!!

بابا جان!

اینقدر در چشم مردم خاک نپاشید. خلق خدا آگاهند و به ریش تان می خندند - و باصطلاح جالب، شیرین و خنده آور خود پورتال "دیگ دلدۀ و دال"، "به ریش تان ریخشند میزنند."!!!!

اول اینکه اینقدر به شکلیات و ظاهرسازی نپردازید، بلکه به متن و محتوای "دیگ دلدۀ و دال" توجه فرمائید:

- هر قدری که "لین و دین" ظاهری خود را درست هم بسازید، الف در جگر تان پیدا نمیگردد!!!!
- هر قدر ظاهر پورتال خود را زرق و برق بدهید، در محتوای "دلدۀ و دال" اثری ندارد!!!
- هر اندازه که روی کار تان را جلا و صیقل و نوشادر بزنید، محتوا و متن تغییر نمی پذیرد!!!!
- اگر هزار مرتبه لباس مخمل و کمخاب و اتلس و بنارس بپوشید، مردم میدانند که "دلدۀ و دال" تان به "پلو و قابلی و نارنج پلو و آشک و متنجن" تبدیل نمیگردد!!!

- بالاخره؛ اگر هزار مرتبه کش هم کنید، دنبِ خر تان همان یک بلست خواهد ماند!!!!

بروید و همان بیت حکمت آسای حضرت سعدی را آویزه گوش خود کنید، که هشت صد سال پیش در گلزمین "شیراز" و از سرزمین "فارس" ندا در داد که:

خانه از پایبست ویران است خواجه در بند نقش ایوان است

اینقدر "سرخ" و "سفید" و "مکیژ" را بگذارید، که "عجوزه هزار داماد" تان، جوان نمی گردد و زندگی از سر نمی گیرد!!!!

- شما به گفته مرحوم داکتر یوسف، صدر اعظم زمان دموکراسی شاهی، به یک "خانه تکانی عظیم" نیاز دارید!!!!

- بروید و مرام نشراتی خود را دگرگون بسازید!!!!

- بروید و با همکاران تردامن و آلودۀ خود ترک مغازله نمایند!!!!

- بروید و اعضای بدنم و بی سواد خود را طرد نمایند!!!!

- بروید و خون کثیف خود را یکسره عوض کرده و در عوض خون پاک و نیالوده، در رگهایتان زرق کنید!!!!

- این خانه را بلمبانیید و تهداب خانه جدیدی را بگذارید!!!!

اگر میخواهید، که ابهت و وقار سابق خود را دوباره بدست آرید!!!!

اگر میخواهید دوباره در دل وطنپرستان راه یابید!!!!

اگر میل دارید، که افغانان آزاده شما را دوباره بپذیرند!!!!

اگر دلتان میخواهد که دل "افغانان" را تسخیر کرده و از کوی "ناافغانان" کوچ نمائید!!!!

بلی؛ متصدیانِ سایت "دیگ دلدۀ و دال" :

اگر "راه ترکستان" را ترک نگوئید، هرگز به "کعبه" نخواهید رسید!!!!!!

نوتِ حسنِ ختام:

اگر کسی "تلویزیون" به اصطلاح "افغان جرمن آنلاین تی وی" را بکشد، چیزی بالاتر نخواهد یافت، غیر از چند کلیپ فرسوده از ظاهر و داوود و کلبی و مقصود و چند کل و کور دگر!!!!!!

وقتی که کودک شش هفت ساله ای بیش نبودم و در باغ قاضی (گذر عاشقان و عارفان - کابل) با بچه ها بازی میکردم، پسر شوخ چشم و مردم آزاری به نام "سلیمان" که دیگران از دستش روز داشتند، همیشه این بیت را میخواند:

کل و کوری که نیرزه به جوی کل دنبوره زنه، کور بخوانه غزلی

تمت بالخیر والعافیہ

یار زنده و صحبت باقی. الله مو مل شه!!!